

Jona

Jona Tākeläpäle wam upukut

¹ Yawetä Jona Amitaile wawaxu using inikut.

² “Gä Niniwe*, taunu inulung hikngä unggäpangune kuyo. Ku duksäng yāninggāmätayo. Inale nä andayit, itä gutongä hikngä yiwik maliyingun,” yang inikut.

³ Tiwāndeyä Jona Yawele wam hapduke, Tasisde datākuwikge kukut.† Yawe teke datākuwikge, Jopa puku, siwu gwendu Tasisde kuwikge tahanggawän kake, moningu uhike, unggwenune koke, Tasisde kukut.

⁴ Tiwāndeyä sip gwenu axuxawän, kwāmanu Yawetä tewän, yanggä gwenune inulung hikngä apuxawän, yanggä gwenkäyā naxälä täku temgut. Tinggawän sip uputnangäsä tikut.

⁵ Tiwän sipde wuyä äminu anaxälake, anätunäle inäinä tumuxu anggatängyāminingge yaxāwik, “Asing pahana, sip gwenu kwängä äpmembä tiwik?” yake, hängäläpä une pekinu päxāwik, yanggäxätan mumbä wukukin.

Meyä uläknga apgulu, Jona siwu gälämnä gwenkätan täpu däpmunä pekbulämdaxawän apgut.

⁶ Tixawän sipde kuhiläle yiwixak kápätä puku kake, “Meyä täknga apuxawän, Gä inale

* **1:2:** Niniwe Asiliale taunu inulung hikngä gäpanggu. Asilia nanä Israel nanätäne iwanä. † **1:3:** Tasisu gusitdä pukunggak kawat, tiwän Niniwe gusitdä akonggak kawat.

pekkaläk? Enake, anätukale tumuxu yang. Tiwän itä butayä äpmembä ninduke nipmambän yiwitnim,” yang inikut.

⁷ Tixawän sipde wuyä ämindä inäkän yakin. “Umaninu yamäke bekätan kekngälutnim. Tikengu iminde umanda tākengu ile meyäle apunggak yänim,” yake, using tahake, Jonale uman tākin.

⁸ Tikengä Jona inikin. “Nining. Meyä ninde apunggaxu alāknga, iminde meyäle tiwän apunggak? Gä ina wuyä pahanggaläxunin? Tiwän sāne nanä? Gä kantri sanggäpangune nanä? Gä äminu saläkwäkät nanä?” yang inikin.

⁹ Iniwäyā, Jonatä using yänikut. “Nä Hibru uläkwäkät nanä. Nä sopäsopä Yawe Anātu yekāwune nanä, kep, yanggä gwen yang pahakut täpäle pukgalunin,” yang yänikut.

¹⁰ Yakapkäyā Jonatä “Yawe teke datāngapunggat,” yang ayawän natäpgingde, naxāla hikngä natäke, “Usingu inale tahaläk?” yang inikin.

¹¹ Yanggä gwenu hipdu aläku temgulu yapmike, meyämeyäkän tāku temānggāwän, “Gäle dasing tahana, yanggä alinggaxu kupitang yiwik?” yang inikin.

¹² Iniwä yākwäle Jonatä using yänikut. “Ginu näle wäyile tiwän, kwāmanu inulungu alākngatā apu pahawän malikaying. Ge nä yanggä gwenkätan tāke mumbä pukuwa, ulinggaxu wenä äpme tiwik,” yang yänikut.

¹³ Tiwän wuyä äminu, “Sipgwenu ämbä tahana, kwayimune kuwik?” yake, yanggä

duksäng hikngä kwayikin. Tiwändeyä yanggä gwenu yakap täku temgulu ayapmike, duksäng hikngä täku temänggawän, tahawä täke dolikut.

¹⁴ Tinggawän Yawele tumuk wamu using yakin. “Äminu aläpätä kupänu, manihipi kumnom. ‘Itä äminu nomän tängukaying,’ yangu manatängnimiyo, inale gä o Yawe, gika natake pahaläk,” yake,

¹⁵ Jona täke yanggä gwenkätan mumbä pukukut. Tiwän yanggä gwenu duksäng hikngä täku temgulu wepdä kupitang yiwikut.

¹⁶ U tahawän kake, wamu kitokngä yakin using, sipde wuyä äminu Yawele naxälä hikngä natake, hikawu tänguke, ofale hawä ihikuxawän, tumuxu inikin.

¹⁷ Jonä yanggä gwenkätan täke mumbä pukuwänu, Yawetä natäpän, pisu inulungu gwendutä apu Jona guläpäkut. Tiwän undan yiwixawän, täpduxu gwenalä gwendu apuxukin.

2

Jonale tumuk

¹ Jona pisde bänipkätan yiwixäwik, tumuk wamu Anätunä Yawele

² using yakut.

“Yawe, nä anaxälake yanggäwämba,
nätä natake yakumu gätä pahakuläk.

Ämusing hikngä axumgin ämindä
yiwixayingkätandä,
tumuk wamu anggatängamiläkge yäwa,
näle tumuxu anatäpguläk.

³ Gätä mumbi,

- nä yanggä ämalan hikngä,
 yanggä bänipkätan epgum.
 Tiwän yanggätä täpän kopa,
 gäle yanggätä täku temäke pänguhikut.
- ⁴ Tiwän using natäpgum.
 ‘Gätä gika nomdanetä anawaläk.
 Tiwändeyä gika takwän yotda hipdu axawit.’
- ⁵ Yanggätä täpän kopgum,
 tiwän pälä päkakopa hakin.
 Yanggä gäpmayi hikngä gwendä
 tängäna täpä undä hikngä täpän kopa,
 songäsongä yanggäne nanätä
 kuhitna gwenu wangin.
- ⁶ Nä täwan kemat hikngä aepgum.
 Kepdä yämä iwikiwik yiwitde alepän
 kuhingamikut.
 Tiwändeyä, Yawe Anätunatä
 gapmayinetä käluk täkako tewi yiwikum.
- ⁷ Nina natäpa, käluk yiwitnangäsä täknga wenä
 tinangge tiwän,
 Yawe, nä gäle natäke,
 tumuxu yäwa,
 yot takwändanetä anatäpguläk.
- ⁸ Hängä kitokngänä wenä ämindäkän kwätäluke
 tumuxu ile tahakaying äminu uläkwäxu,
 gwälam hikngä gätä pahangyäminggaläxu
 maha yämikaying.
- ⁹ Tiwändeyä nä kawu gäle tayixäwik,
 gäle uman täknga yatängenaxäwik,
 hikawu gäle tänguke häwa ihikuwik.
 Wamu kitokngä u yakumu
 undä pahawit.

Axumnangäsä tiwändeyä,
 Yawetäkän käluxu nipmambän
 yiwixamängunin,”
 yang yakut.

¹⁰ Tiwänä Yawetä pis gwenu iniwän, täku
 yanggä kwayimune watutekut, Jonan.

3

Jona Täkeläpäle wam gwalamikut

¹ Tiwänä Yawetä Jona hipdu using inikut.

² “Gä Niniwe taunu inulung hikngä
 unggäpangune ku, wamu nätä ganinggalu
 yänitapso,” yang inikut.

³ Tiwän Jona Yawele wam täwake, Niniwe
 kukut.

Taunu unggäpangu inulung hikngä, ge axu
 wuyä une pahananggengu, täpduxu gwenalä
 gwendu pahanangäsä.

⁴ Ge täpduxu yakap gwenu, Jona taunu
 unggäpangune koptut. Ko tihikuxäwik, using
 yänikut. “Täpduxu 40 apuxuwänu, Niniwe
 Yawetä alahawän maliwik,” yawän

⁵ natake, Niniwe nanä Anätule wamde bänip
 tike, “Naxu dohikngä nake takgä yiwitnim,”
 yakin. Yake äminu undä, umanä käyä äwä
 umanä wenä yangu meyä natake, täwixu meyä
 täkngatäne palapalangänä käyä däkändäkä
 pahakin.

⁶ Niniwele kingu wamu uläknganin natake,
 meyä päke, sia yiwixakut däkä teke epuke,
 täwixu belakngä kinggäne utdopeke, täwixu

meyä täkngatäne palapalangänä käyā pahake, mulup dākāxātan puku yiwikut.

⁷ Tikengä mämä wamu Niniwe nanäle kitokngä täknga yatewän kukut. Using yakut.

“Wamu aläknga nä kuhitsäle yiwixatkät, wuyä äminaxätdä using yäkamäng. Ämin äwä hikawu ämindä daying yiwixaying, inulung matekngä yang undä hängä täpätu manapä tiyok. Nak, yanggä yangu mahikngä nanong.

⁸ Ämin, hikawu ämindä towikaying yangu undä täwixu meyä täkngatäne palapalangänä käyā pahanong. Pahake äminbamu undä tumuk wamu Anätulekän kitokngä yänong. Yaxäwik wäyi hikngä täkngaläknga äwä äminsiptäk täknga yangu awenong.

⁹ Tiwän dasingga, Anätu ninde tokngä hikngä natäxu äpmembä teke, bäniyä täpän täkwämbän ‘Asipit,’ yang natäk täknga teke donihipik?” yang wamu using tewän epuxukut.

¹⁰ Tiwän unin pahake wäyi hikngä täkngaläknga pahakakinu Anätutä awekinä dayipgut. Dayike, awahawän maliningge yakulu, bäniyä täpän täkwämbän, dowahawän malikin.

4

Anätutä Niniwe äminde butayä natäpgut

¹ Anätutä Niniwe nanä dowahawän maliwä, “Asipnangäsä pewän yiwixaying?” yake, Jona tokngä hikngä natäpän, bäniyä däkitä bimä ihikut.

² Tokngä natake, Yawele tumuk yakut. “Yawe, yotna yiwixäwixu, ‘Axu yäwa baniyä päpä

täkwämbä dosipiläxunin, yangu dongganikum? Ile tiwän yakawu, Tasisde datäkuwitde tahakum. Nä anatäppum, Gä Anätu butayä ämin. Tokngä yupsängu donatäke, gwälam hikngä pahangyäminggaläxunin. Natändetdetda awäpi täkwämbä, dowahawi malikayingunin, yangun.

³ Ge, Yawe, tewi kungänggäwa. Na käluk yiwitde donatät. Axupitde natäxat,” yang inikut.

⁴ Iniwän Yawetä inikut. “Gä tokngä inale natäxaläk?” yang inikut.

⁵ Tiwän Jona yot gäpangu teke, gusitdä akonggak käwut päku gepmänä tahake, puku yiwixäwik, “Niniwe dasingga tiwän kawit?” yake kang yiwikut.

⁶ Tiwän Anätu Yawetä “Jona gusitdä ihiyäk,” yake, nawu kwämbätduhimu Jonale gepma imikge natäpän alakut. Tiwän Jona nawu uxwambatde täke hikngä natäpät.

⁷ Geyä kwepdätä gwäsi hikngä Anätutä natäpän, nawu uxwämbälu gomokgomokgä matäwän kumgut.

⁸ Ge gusitdä akoxawänu, Anätutä wawuwawungu tokngä hikngä täknga gusitdä akonggakätandä natäpän apgut. Tiwänä gusitdä Jona kuhiläne ihinggäwän tahandambätakut. Axupikge natäke, “Nä käluk yiwitde donatät. Axupitde natäxat,” yang yakut.

⁹ Tiwänä Anätutä inikut. “Nawu uxwämbätde tokngä inale natäxaläk?” yawänä, Jonatä yäkwäle using inikut. “Na tokngä täke natäxat. Tokngä hikngä natäke, axupitde natäxat,” yawänä,

¹⁰ Yawetä inikut. “Nawu axwämbälu kwepdän alakutnä, äpmanu gwäsi kungäk. Gätä doxwayikuläk. Tike uxwämbätde Gä wuyä täkngatu dowahakuläk, tiwändeya Gä butayä ile natäxäläk.

¹¹ Äminu Niniwe nanä, hängä nomän bä gutongä yangu donatäxaying äminu 120,000 ayapmikut. Tiwän hikawu ämindä daying yiwixayingkäyä meyä hikngä. Dasingge tiwän taunu inulungu unggäpangge butayä donatäpit?” yang inikut, Anätutän.

Awara Baibel
Genesis, Ruth, and Jonah in the Awara Language of
Papua New Guinea
Buk Stat, Rut, na Jona long tokples Awara long Niugini
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awara

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 26 Apr 2025
901be67c-3025-58b6-81c0-9c823153f0ef